

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **V. E.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 1. 5. 2003, č. j. OAM-367/VL-07-C09-2003, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 1. 2005, č. j. 14 Az 114/2003-48,

t a k t o :

I. Kasační stížnost s e o d m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 1. 5. 2003 zastavil žalovaný řízení o udělení azylu žalobci podle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Žalobce napadl toto rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem; krajský soud však usnesením ze dne 27. 1. 2005 zastavil řízení o žalobě podle § 33 zákona o azylu, neboť nebylo možno zjistit místo žalobcova pobytu a tato skutečnost bránila nejméně po dobu 90 dnů rozhodnutí ve věci.

Dne 17. 3. 2005 napadl žalobce toto usnesení kasační stížností; zároveň požádal o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti. Výzvě krajského soudu k doložení majetkových poměrů žalobce nevyhověl; krajský soud proto zamítl žalobcův návrh na ustanovení zástupce usnesením ze dne 27. 5. 2005.

I proti tomuto usnesení podal žalobce kasační stížnost; krajský soud pak předložil Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí obě kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud rozhodoval nejprve o kasační stížnosti směřující proti usnesení ze dne 27. 5. 2005, jímž žalobci nebyl ustanoven zástupce, a zamítl ji rozsudkem ze dne 1. 3. 2006, č. j. 1 Azs 152/2005-80. Byl tak potvrzen závěr krajského soudu, podle něž žalobce nesplnil předpoklady pro to, aby mu byl ustanoven zástupce. V těchto případech Nejvyšší správní soud zpravidla vrací věc krajskému soudu,

který pak musí žalobce opětovně vyzvat, aby si sám zvolil zástupce, a zhodil tak nedostatek podmínky řízení spočívající v povinném zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti. To ovšem neplatí tehdy, pokud kasační stížnost ve věci samé nelze věcně projednat proto, že nejsou splněny jiné podmínky řízení, jejichž nedostatek nelze odstranit, kasační stížnost je podána předčasně, opožděně nebo osobou k tomu zjevně neoprávněnou, případně je nepřípustná (srov. § 46 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního - dále jen „s. ř. s.“): v takovém případě by ustanovení advokáta neplnilo kýžený účel - totiž hájit zájmy klienta při meritorním projednávání jeho věci - a nebylo by ani v souladu se zásadou procesní ekonomie. Nejvyšší správní soud tedy zkoumal, zda kasační stížnost směřující proti usnesení o zastavení řízení splňuje jinak všechny předpoklady věcného projednání, a zda je tedy na místě vyzývat žalobce k tomu, aby si zvolil advokáta; zjistil přitom, že kasační stížnost je opožděná.

Podle § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti přitom nelze prominout.

Krajský soud v průběhu řízení dospěl k závěru, že nelze zjistit místo pobytu žalobce a tato skutečnost brání rozhodnutí ve věci; tato překážka přitom trvala více než 90 dnů, a proto soud řízení zastavil usnesením ze dne 27. 1. 2005. Jelikož žalobce byl osobou neznámého pobytu, vyvěsil soud usnesení dne 2. 2. 2005 na úřední desku. Rozhodnutí vyvěšená na úřední desce se v případě účastníků neznámého pobytu považují za doručená patnáctým dnem po vyvěšení, zde tedy 16. 2. 2005, a týmž dnem nabývají právní moci. Ode dne doručení - byť fiktivního - pak běží lhůta pro podání kasační stížnosti. Pokud tedy žalobci bylo doručeno ve středu 16. 2. 2005, dvoutýdenní lhůta počala běžet ve čtvrtek 17. 2. 2005 a skončila ve středu 2. 3. 2005. Žalobce podal kasační stížnost osobně u krajského soudu dne 17. 3. 2005, tedy zjevně opožděně.

Nad rámec věci je však třeba - jakkoli to nemá žádný vliv na závěr o opožděnosti kasační stížnosti - vytknout krajskému soudu nesprávnosti, kterých se v řízení dopustil. Na doložce právní moci usnesení o zastavení řízení je jako datum právní moci vyznačen den 3. 2. 2005 a tento den se pak uvádí i v předkládací zprávě jako den, kdy bylo rozhodnutí doručeno žalobci. V tento den bylo usnesení doručeno opatrovnici žalobce; z toho však v tomto případě neplynou účinky pro žalobce.

Krajský soud pochybil především tím, že rozhodl o ustanovení opatrovnice a o zastavení řízení jedním usnesením ze dne 27. 1. 2005; z toho se pak odvíjel jeho vadný postup při doručování a nesprávné počítání lhůt. Usnesení, jímž se účastníku neznámého pobytu ustanovuje opatrovník, je jedním z těch rozhodnutí, která se vyvěšují na úřední desku soudu (§ 45d odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu - dále jen „o. s. ř.“ - ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s.). Toto usnesení se doručuje jen opatrovníku a ostatním účastníkům řízení; ohledně účastníka neznámého pobytu pak platí, že mu usnesení bylo doručeno patnáctým dnem po vyvěšení (§ 50i odst. 1 o. s. ř. a § 42 odst. 5 s. ř. s.). Usnesení, jímž se zastavuje řízení, se naproti tomu nevyvěšuje na úřední desku: pouze se doručuje účastníkům, resp. místo účastníka neznámého pobytu jeho ustanovenému opatrovníkovi. Takový opatrovník však již musí být ustanoven pravomocně, a k tomu nemůže dojít dříve než patnáctým dnem po vyvěšení usnesení o jeho ustanovení na úřední desku. Teprve pak může být rozhodnutí o zastavení řízení doručeno opatrovníkovi, aniž se zároveň vyvěšuje. Pokud tedy krajský soud zjistí, že účastník je neznámého pobytu a že pro tuto překážku, která trvá alespoň 90 dnů, nelze pokračovat v řízení, má účastníkovi

nejprve ustanovit opatrovníka, vyvěsit toto rozhodnutí na úřední desku a pravomocně ustanovenému opatrovníkovi pak doručit rozhodnutí o zastavení řízení.

Krom toho – a v návaznosti na prvé pochybení – se krajský soud zmýlil i při vyznačování doložky právní moci na usnesení ze dne 27. 1. 2005. Usnesení bylo vyvěšeno dne 2. 2. 2005, a žalobci tak bylo doručeno až 16. 2. 2005; toto datum pak určilo nejen počátek běhu dvoutýdenní lhůty, v níž mohl žalobce podat kasační stížnost, ale také právní moc usnesení, neboť žalovanému bylo doručeno již dříve (3. 2. 2005).

Na závěru Nejvyššího správního soudu však nesprávný postup krajského soudu nic nemění. Zatímco podle krajského soudu běžela lhůta pro podání kasační stížnosti ode dne 4. 2. 2005 (dne následujícího po údajném doručení), a skončila by tedy dne 17. 2. 2005, ve skutečnosti počala lhůta běžet 17. 2. 2005 a skončila 2. 3. 2005. Žalobcova kasační stížnost je tak opožděná v každém případě.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s, podle nějž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. března 2006

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu